FROM THE SCIENTIFIC SPHERE

K šedesátinám prof. Ing. Jiřího Tvrdoně, CSc.

Prof. Ing. Jiří Tvrdoň, CSc. se narodil 18. září 1942 v Uherském Brodě. Maturitu vykonal na Jedenáctileté střední škole v Uherském Brodě. V roce 1964 absolvoval Provozně ekonomickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Praze. Tímto vysokoškolským vzděláním byla předurčena jeho celoživotní orientace zemědělského ekonoma.

V roce 1964 započal vědeckou přípravu a od roku 1965 zahájil svoji pedagogickou činnost na katedře zemědělské ekonomiky své mateřské Provozně ekonomické fakulty. Dále pokračoval ve svém vzdělávání, když absolvoval postgraduální kurs Matematické metody v ekonomii. Jeho intenzivní další studium a zapojení do vědecké práce mu umožnily v roce 1973 získat titul kandidáta ekonomických věd na základě obhájení práce s názvem „Možnosti odvození nabídkových a poptávkových funkcí pro maso a masné výrobky". V roce 1977 se úspěšně habilitoval a získal titul docenta v oboru ekonomiky zemědělství s prací „Simultánní prognostický model rozvoje zemědělství". Již z názvu obhájených prací je zřejmé, že jmenovaný se výrazně specializoval na vědní obor ekonometrie a její aplikaci na zemědělství.

Jeho úspěšná pedagogická a vědeckovýzkumná činnost byla oceněna udělením titulu vysokoškolského profesora v roce 1988 pro obor ekonomika a řízení.

Jako vysokoškolský učitel vždy spatřoval svoje hlavní poslání ve výchově kvalifikovaných odborníků pro české i světové zemědělství. Již na počátku 70. let obohatil studijní program fakulty moderně pojatým předmětem Ekonometrie, který rozvíjí dodnes. Pro tento předmět připravoval a připravuje velké množství podkladové literatury. Jako výborný znalec anglického jazyka vyučuje tento předmět ve studijním oboru Agricultural Economics and Management a pro postgraduální kurs MBA zajišťuje též v angličtině předmět Zemědělská ekonomika. Obdobný předmět zajišťuje i v letní škole pro americké studenty, u jejíhož vzniku byl v roce 1992. Jeho pedagogické působení zahrnuje Ekonomiku podniků, Prognostické metody a řadu dalších předmětů.

Jeho pedagogické působení bylo a je všestranné. Vedle výuky ve všech formách inženýrského studia se podílel na přípravě nových studijních programů a na transformaci náplně výuky fakulty na podmínky tržní ekonomiky. V tomto směru připravil a koordinoval významné mezinárodní projekty Tempus financované Evropskou unií („Transformation of Faculty of Agricultural Economics and Management Education for Needs Market Economy", 1995–1997, koordinátor; „Introduction of transferable credit system", 1997–1998, řešitel). Dlouhodobě je členem a předsedou státních zkušebních komisí na ČZU v Praze, MZLU v Brně a SPU v Nitře.

Významné a velmi úspěšné je jeho působení při výchově mladých vědeckých odborníků. Vždy se podílel na koncipování programů pro vědeckou výchovu. Byl a je členem několika oborových rad a nyní předsedou oborových rad „Podniková a odvětvová a ekonomika" a „Tropické a subtropické zemědělství" na ČZU v Praze. Pod jeho vedením již úspěšně dovršilo vědeckou přípravu 10 kandidátů a doktorů.

Vedle významného postavení v pedagogické činnosti se prof. Tvrdoň vyznačuje i řídícími schopnostmi, které mohl uplatnit i na úrovni fakulty. V letech 1980–1985 zastával funkci proděkana pro vědu a výzkum. V letech 1985–1990 zastávat funkci děkana fakulty a významně přispěl k jejímu rozvoji.

Prof. Tvrdoň je vyhledávaným oponentem doktorských a habilitačních prací v oboru ekonomika agrárního sektoru, ekonometrie a podniková ekonomika. Trvale je členem nebo předsedou habilitačních komisí a komisí pro jmenování profesorem na naší i jiných univerzitách doma i v zahraničí.

Vůdčí roli měl a má prof. Tvrdoň ve vědeckovýzkumné činnosti v oborech týkajících se zemědělské ekonomiky. Již na počátku 70. let začíná jeho intenzivní vědeckovýzkumná práce, kde využívá své hluboké znalosti z problematiky ekonomie a ekonometrie a podílí se na řešení problematiky výzkumu produkčních a nákladových funkcí v zemědělství. V 80. letech byl odpovědným řešitelem rozsáhlého úkolu zaměřeného na dopravní systémy v agrokomplexu. Teoreticky i prakticky byla daná problematika řešena s využitím matematických metod.

V devadesátých letech byl jmenovaný koordinátorem a iniciátorem při získávání vnějších grantů řešených na fakultě. Jednalo se o grant GAČR s názvem „Zemědělsko-potravinářský trh po připojení ČR k EU", v letech 1994–1996. Další významný grant s názvem „Zahraniční obchod zemědělskopotravinářskými výrobky po připojení ČR k EU", řešený v letech 1996–1998, byl grant udělený NAZV. Výsledky řešení obou grantů byly pozitivně přijaty zadavateli grantů i odbornou zemědělskou veřejností, jako vhodné příspěvky při řešení uvedených aktuálních témat.

V letech 1997–2000 se PEF ČZU podílela na mezinárodním výzkumném projektu pod názvem „Srovnávací analýza transformačních procesů v zemědělství ve vybraných zemích střední a východní Evropy", ve zkratce z němčiny označený jako KATO. Navrhovatelem a koordinátorem projektu byla Humboldtova univerzita v Berlíně. Prof. Tvrdoň v tomto projektu garantoval za Českou republiku část týkající se liberalizace cen a cenové problematiky. Svými znalostmi a zkušenostmi v roli

konzultanta velmi účinně pomohl zahraničním i domácím doktorandům, kteří dané téma zpracovávali.

V rámci výzkumných záměrů MŠMT připravil úspěšný projekt výzkumného záměru „Efektivní integrace českého agrárního sektoru v rámci evropských struktur – předpoklad trvale udržitelného rozvoje“ řešeného v letech 1999–2004, kterého je zároveň odpovědným řešitelem. Ve vědeckovýzkumné činnosti vedle své osobní badatelské erudice osvědčuje i organizační schopnosti při koordinaci širokého řešitelského kolektivu v rámci fakulty i mimo ni.

Velmi rozsáhlá je jeho publikační a přednášková činnost. Je spoluautorem několika knižních publikací. Publikoval značný počet vědeckých článků a pojednání doma i v zahraničí. Velmi přínosné a oceňované jsou závěrečné zprávy z výzkumných úkolů a grantů, které prof. Tvrdoň koordinoval a řešil. Doma i v zahraničí je význačným účastníkem seminářů, konferencí a školení. Jmenovaný byl v letech 1986–1989 předsedou redakční rady časopisu Zemědělská ekonomika a nyní je členem Scientia Agriculturae Bohemica, Prague a Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelinae Brunensis.

Prof. Tvrdoň je mimořádně uznávaným odborníkem ve svém profilovém zaměření. O tom svědčí absolvované přednáškové pobyty ve Spojených státech amerických, Velké Británii, Dánsku, Německu, Itálii, Španělsku, Tajwanu i Súdánu. Prof. Tvrdoň je členem v mnoha profesních organizacích. Je členem České ekonomické společnosti, Ekonomického odboru České akademie zemědělských věd, předsedou Komise ekonomiky zemědělsko-potravinářských výrobků, členem Mezinárodní asociace zemědělských ekonomů, Evropské asociace zemědělských ekonomů a České asociace evropských studií.

Co říci závěrem? Především dík za jeho dlouholetou a intenzivní pedagogickou i vědeckovýzkumnou činnost ve prospěch zemědělských ekonomických disciplín. Díky za mezinárodní propagaci české vzdělanosti.

A co přát? Přejeme především neutuchající životní elán, hodně dalších pedagogických i vědeckých úspěchů, pevné zdraví a osobní spokojenost.

Doc. Ing. Miroslav Svatoš, CSc., děkan Provozně ekonomické fakulty ČZU v Praze